

надважливою. Також, на нашу думку, повинна бути змінена нинішня філософія взаємодії багатьох Церков із зовнішнім світом – вони мають стати більш відкритими до суспільства.

Як зазначають більшість дослідників [2], Майдан показав, що суспільство здатне бути організаційно і функціонально інакшим – не таким, як раніше в Україні, тобто базуватися не на вертикалі влади, не на силі, а на самоорганізації спільноти та на самосвідомості її членів. Таким має бути і соціум, де його члени знають, до чого вони покликані, яка їх роль у спільноті. І це можливо тільки за високого рівня свідомості всіх громадян, який слід формувати. А на сьогодні немає іншої інституції, крім Церкви, яка б мала настільки високий рівень довіри з боку суспільства, такий досвід і такі знання, тому саме вона є здатною врахувати думки і позиції кожного.

Література

1. Горкуша О., Филипович Л. Народжена на Майдані – Громадянська Церква України. // http://risu.org.ua/ua/index/studios/studies_of_religions/56419/
2. Майдан і Церква. Хроніка подій та експертна оцінка / За ред. Филипович Л., Горкуші О. – К., 2014.
3. Релігієзнавчий словник. – К., 1996.
4. Рибачук М. Громадянське суспільство і церква. // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. Випуск 5. – К., 2004.
5. Україна-2014: суспільно-політичний конфлікт і церква. – К.: Центр Разумкова, 2014.

Yaroslav Yuvsechko

The role of religious factor in determining civil society in Ukraine

The article analyzes the place and role of religious factor and Church as an institution in the formation of civil society in Ukraine. It outlined the religious organizations participation in the events before, during and after the revolution of 2013-2014 years, their influence on the formation of a new type of relationship between the Church, society and the state that emerged in modern Ukraine. The conclusion is that religion and the Church can be a catalyst for the formation of civil society and promote to a dialogue between the government and society.

Keywords: Civil society, church, social institution, political power.

Надійшла до редакції 16.03.2015 р.

УДК 316.74:37

© Галина Петришин
(Тернопіль)

МІРКУВАННЯ ЩОДО РОЛІ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЗНАНЬ

Стаття є спробою з'ясувати особливості формування сучасних знань в Україні та визначити роль освіти у смисловій відповідності знання соціокультурним реаліям суспільства.

Автор підкреслює, що одночасне співіснування традиційних та перехідних елементів, які мають місце в освітній системі та соціокультурні реалії в українському суспільстві, обумовили смислову сторону сучасних знань.

Ключові слова: знання, соціальна інформація, культурний капітал, соціальна цінність знань, соціокультурна реальність.

Історично пошук та формування нових способів адаптації людини до навколишнього природного і соціального середовища, зростання її потреб та способів їх задоволення, розвиток видів економічної діяльності сприяли формуванню і становленню системи знань у суспільстві. Різні етапи суспільного розвитку формували знання відмінні за змістом, значенням та видовою належністю. В доіндустріальну епоху знання носило міфологічний

та синкретичний характер та являло собою єдність ціннісних, нормативних, комунікативно-інформаційних, пізнавально-діяльнісних елементів. Провідним способом набуття знань була міжособистісна комунікативна діяльність.

В індустріальну епоху з розвитком книгодрукування, мас-медіа і систем комунікації, поглибленням стратифікаційних процесів у суспільстві система знань диференціюється за класовою, верстовою ознакою з відповідною змістовною і формальною організацією. Саме в індустріальну епоху в суспільстві відбувається усвідомлення освіти як умови відтворення робочої сили. Рівень освіченості індивіда безпосередньо пов'язується з практичним застосуванням знань у професійній сфері.

Характерною ознакою сучасного суспільства є формування нового типу «знань» – вербалізованої інформації, які людина одержує в процесі опрацювання різних електронних текстових джерел та комунікативної діяльності. Такі знання доволі часто подаються як істинні. На нашу думку, саме інститут освіти несе сьогодні відповідальність за смислову сторону знання.

Актуальність теми зумовлена необхідністю аналізу причин, які сприяють формуванню знань, що не відповідають реаліям.

Мета дослідження – визначити роль освіти у формуванні неповних, невідповідних сучасному розвитку суспільства знань.

Поставлена мета потребує розгляду таких **завдань**:

- з'ясувати зміст поняття «знання» та «інформація» в науковій літературі;
- розкрити взаємозв'язок між соціокультурними реаліями в Україні та особливостями освітньої системи;
- розкрити взаємозв'язок між культурним «капіталом» та змістом знань;
- виявити соціальну цінність знань, сформованих в системі освіти.

Ступінь розробленості проблеми. Проблема відповідності знань дійсності в межах філософії є основою теорії пізнання і одержує своє вирішення в площині розуміння природи і сутності істини. Ознаками істини вважають такі її незмінні властивості, як об'єктивність за змістом, обґрунтованість, переконливість доведень. Класичне розуміння істини дав Аристотель, визначивши істину як відповідність наших знань дійсності [1]. Невідповідні реаліям знання філософія трактує як хибні знання (свідомо перекручені знання) та заблудження (ненавмисне спотворення дійсності в уявленнях суб'єкта).

У межах соціологічного аналізу питання відповідності знань дійсності знайшло відображення в площині концепцій «індустріального суспільства», «постіндустріального суспільства», «суспільства знань» та концепцій «симулякрів» й «маргінальності».

Різні аспекти досліджуваної проблеми стали предметом аналізу багатьох вчених за кордоном. Так, класик теорії постіндустріального суспільства Д.Белл розглядає питання структуроутворюючої ролі інформації і знання у розвитку суспільства [2]. Н.Штер аналізує питання управління системою знань у суспільстві знань [17]. П.Вайнгарт досліджує зміну статусу науки по мірі становлення суспільства знань. Згідно міркувань німецького соціолога втрата дистанції між наукою і суспільством ставить під сумнів достовірність наукових знань [10, с.193-202]. Роль університетів у становленні суспільства знань аналізує Дж. Майер [10, с.213-218]. Питання ролі економічного знання в інформаційному суспільстві сравить Ф.Махлуп [12]. Соціально-економічну роль знань у процесі становлення суспільства знань аналізує П.Дракер [7]. Роль освіти у суспільному розвитку та значимості «культурного» капіталу у формуванні компетенцій є основним питанням дослідження у концепції П.Бурдье [5]. Сучасність як світ «симулякрів» – уявлень, що не засновані на реаліях суспільства, є предметом аналізу Ж.Бодріара [4].

В останні десятиліття як в Україні, так і в країнах СНД дослідженню питань окресленої тематики приділена увага в працях: В.Андрущенко, В.Князева, С.Кримського, А.Сингаївської, О.Маруховського, С.Сисоєвої, В.Кушерець, К.Делокарова, Д. Єфременко, Т.Пархоменко, А.Сакун, П.Ніколова та інші.

Аналіз наукової літератури свідчить, що проблема відповідності знань соціальним фактам знаходиться в Україні на стадії становлення. Пропоноване до розгляду дослідження є спробою проаналізувати питання невідповідності знань, що мають місце в українському суспільстві, та визначити роль освіти у контексті формування їх смислової сторони.

Виклад матеріалу. Трансформації в українському суспільстві все більшою мірою визначаються процесами поширення і практичного застосування знань як засобу соціально-перетворюючої дії. Сьогодні у науковій літературі мають місце різночитання щодо терміну «знання». Так, можемо зустріти пояснення суті категорії «знання» як форми інформації, що є системою зведень про навколишній світ, оцінку дійсності в голові людини, визначення їхньої значимості в її життєдіяльності [11]. Знання як клас інформації, елементи якого мають статус істини, у трактовці Т. Пархоменко [14]. Знання як мотив до дії з реалізації і перевірки ідей та гіпотез у концепції «суспільства знань» П. Штера [17, с.179]. Знання як результат вторинної свідомої обробки або інтерпретації первинної фактичної інформації у дослідженні С.Катречко [9]. Знання як вираження в знаковій формі об'єктивних властивостей і зв'язків світу в інтерпретації П.Ніколова [13, с.157].

Ми під знаннями розуміємо систематизовані зведення особистості про навколишній світ, які є результатом її гносеологічної діяльності. Передумовою формування знань є інформація, як сукупність відомостей про об'єкти і явища навколишнього світу. Трансформація інформації у знання на теоретичному рівні відбувається завдяки її оцінюванню, мисленнєвій обробці, співставленні з соціальними фактами. В практичній площині – у здатності до виконання певної діяльності. Важливу роль у тому, яка "картина" відкривається перед людиною, відіграє її пізнавальна позиція, основу якої складає культурний капітал і якість одержаної освіти.

Багатоукладність у всіх сферах суспільного життя вплинула сьогодні на головні характеристики в області знання. А.Сакун стверджує, що основними характеристиками знань в українському суспільстві є їх унікальність і доступність для засвоєння в межах можливостей людей, які їх засвоюють [15, с.168]. Згідно міркувань П.Ніколова, сучасним знанням притаманна мозаїчність, фрагментарність, породжена безперервним комбінуванням елементів з постійно оновлюваної «книжкової стіни», в якій хаотично відтворюються одні й ті ж елементи знання [13, с.157]. Т.Пархоменко вважає, що нині в Україні набув поширення спрощений варіант знань, які є дуже приблизними, а ті хто ними володіють не піддають сумніву їх відповідність історичним реаліям [14, с.52]. Такі риси сучасного знання є відбитком співіснування традиційних та перехідних елементів, що мають місце у поступі нашого суспільства та визначають вектори стратегій освітньої, професійної і самоосвітньої діяльності.

Одночасне співіснування різноспрямованих елементів знання, сформувало суперечливу «картину світу» окремої особистості та групи. Під впливом суперечностей у сфері знання виникає антагонізм між знанням індивідуального, групового і соціетального рівнів.

Виступаючи у ролі її системо утворюючого елемента, знання складають основу культурного капіталу людини. Культурний капітал особистості є своєрідною матрицею свідомості, яка забезпечує процес пізнання від незнання до знання та розуміння його значень і змісту. У рамках соціологічного поля найбільш впливовим виявилось поняття "культурного капіталу", введеного П.Бурдьє. Під культурним капіталом учений розуміє знання, що дозволяють його володареві розуміти і оцінювати різні типи культурних стосунків і культурних продуктів [5]. Складовою частиною культурного капіталу є освітній капітал, який за Ю.Биченко є сукупним освітнім багатством людини у формі її освітньої культури [3]. Категорія "капітал" в аспекті освіти застосовується для характеристики набутих знань, навичок, мотивацій, якими наділені люди і які можуть використовуватися протягом певного часу з метою виробництва товарів та послуг. Культурний капітал людини проявляється в перетворенні її якісних характеристик в засадничий чинник доступу до володіння професійним статусом, економічною владою, доходами, здатності управляти іншими людьми та формувати експерті знання. Освітній капітал, як складова культурного

виявляє себе в загальній культурній компетентності. Отже, самі по собі знання не є капіталом. У капітал вони перетворюються за умови їх здатності приводити індивіда до дії.

Одним з основних інститутів формування культурного капіталу у суспільстві виступає освіта. Зміст освіти охоплює різні види знань: основні поняття і терміни, факти повсякденної дійсності й науки, теорії, знання про способи діяльності, методи пізнання, оцінювальні знання про норми ставлень до різних явищ життя. Усі види знань в ідеалі взаємопов'язані й дають змогу зрозуміти закони науки, формувати переконання та вміння на основі їх комплексного засвоєння. Проте зміна функції знань у суспільстві, коли знання виробляється з метою бути проданими, призвела до докорінної трансформації ролі освіти – продукування компетенцій і світоглядних настанов, основу яких складає прагматизм [6, с.54].

Нині система навчання формує ідеального «об'єкта інформування», мислення якого орієнтоване на отримання інформації і швидке оперування повідомленнями. Основною особливістю такої системи є формування індивіда нездатного до самостійної постановки проблем та їх вирішення. П. Ніколов стверджує, що сьогодні в освіті відбувається зміщення цілей навчання з процесу пізнання на процес опанування інформацією, формування індивіда, схильного до маніпулювання наявним знанням, яке є фрагментарним і завдає шкоди творчому мисленню [13]. Для того, щоб інформація виступала в якості джерела пізнання, вона повинна бути ідентифікована індивідом. У цьому, на нашу думку, і полягає зміст реорганізації системи освіти.

Першим кроком по вирішенню поставленого завдання є використання в системі освіти поряд із традиційними джерелами навчання: посібниками, методичними рекомендаціями, тестовими завданнями, таких як першоджерела, що сприяє формуванню навиків до аналізу текстової інформації. Адже для розкриття істотних сторін явищ, їх закономірностей необхідна робота думки – мислення. Завдяки останньому відбувається перехід від безпосередніх даних про навколишній світ до опосередкованого знання про суть цих явищ, про закони їх розвитку.

Оскільки мова зайшла про джерела навчання, хочемо привернути увагу до їх якості. Нині в освіті України, відзначає Т. Пархоменко, все більше відбувається циркуляція знань, джерелом яких є література, в якій не перевіряється першоджерело інформації, що претендує на науковий статус, а поширювачі знань, почерпнутих з подібної літератури, задовольняються брэндами науковості: імен, звань, посад і рекомендацій офіційних освітніх інституцій [14, с.52]. Такі «знання», виражені у відповідних поняттях, поглядах і цінностях, поступово здійснюють вплив на розвиток соціально – економічної сфери суспільства.

Суттєвий вплив на пізнавальний процес в освіті справляє масове, некероване залучення молоді до швидко доступних електронних джерел інформації. Швидкість з якою відбувається нагромадження інформації, її змінність вплинули на трансформацію механізмів набуття досвіду з активного відтворення дійсності у формах понять, суджень та умовиводів на компілювання даних. Спостерігається тенденція до втрати у свідомості індивідів фіксування суттєвих характеристик речей. Процес пізнання втрачає можливість вияву закономірних, суттєвих зв'язків для формування нових суджень, які б за змістом мали знання про дійсність. Така ситуація зумовила заміщення частини необхідних сучасній людині наукових знань хибними, фіктивними, загострюючи структурні протиріччя, пов'язані з диференціацією знання на наукове і ненаукове, елітарне і масове. Сумнівні знання формують систему зведень особистості про навколишній світ і про саму людину з відповідним змістом «культурних цінностей».

На увагу заслуговує і питання руху інформації в освіті. На думку А.Сингаївської, рух інформації нині в освіті є переважно вертикальним, а отже набуття досвіду здійснюється шляхом наслідування [16]. Тому такі знання постійно застарівають для соціуму, що інтенсивно розвивається. В освіті сьогодні є потреба реорганізації руху інформації, ставлячи акцент на можливості самостійного її пошуку та зміни механізму формування знань. Підготовчою фазою буде збудження пізнавальної активності індивіда, якої можна досягти шляхом реформування економічної системи суспільства.

Гуманістична цінність освіти полягає в можливості розвитку пізнавальних і духовних потреб людини. Погоджуємося з думкою М.Ведмедева, що нині в освіті має місце різке зниження соціального значення тих частин знання, які не є затребуваними і «ефективними». І, навпаки, відбувається інтенсифікація дослідницьких зусиль й приток інвестицій там, де очевидна прагматична направленість розробок [6, с.53]. Варто нагадати прибічникам такої позиції, що філософська і пов'язані з нею системи знань охоплюють сукупний інтелектуальний досвід людства, накопичений в мистецтві, міфології, релігії, науці, історії розвитку думки, який дозволяє свідомості подолати емпіричну даність. Комплекс суспільно – гуманітарних наук в освіті слугує інструментом пізнання і пояснення явищ і процесів навколишнього світу. Завдяки переведенню великої частки суспільно-гуманітарних дисциплін в розряд ненормативних, освіта перестала забезпечувати засвоєння справжнього багатства людської культури – гуманістичних моральних цінностей та скорегувала здатність індивідів осмислено оперувати з різноманітними знаннями.

Сьогодні в Україні в якості ведучої функції освіти стає підготовка до професійної діяльності, що сформуvalo настанову про освіту як умову відтворення робочої сили. Для освіти, перехід на задоволення потреб ринкової економіки, за її відсутності, мав ряд наслідків. Мова і про відсутність технічної бази для оволодіння новітніми технологіями, як наслідок, невідповідність змісту знання сучасним вимогам, і про неможливість для більшості випускників знайти перше місце працевлаштування. Якщо одержане професійне знання не дає можливості людині задовольнити свої потреби, то чи є воно тоді соціальною цінністю? Така ситуація негативно позначилася на самоосвітній діяльності індивідів, яка виступає засобом і результатом соціального регулювання знання та мотивації до набуття знань. Гадаємо, що пора давати формалізму бій.

Освіта виступає засобом відбору, ідентифікації здібностей різних людей. Теза, на перший погляд, не викликає заперечень. Проте, практика потокового забезпечення дипломами у нашому суспільстві заставляє поставити її під сумнів. Основи для такої позиції закладає практичне перетворення соціального інституту освіта на ринок послуг, під впливом якого проблема якості освіти вирішується відповідно до закономірностей, що діють у сфері послуг [8, с.298]. Селективна функція освіти виявляє себе, в основному, у доступності освітніх середовищ з різними можливостями та потенціалом для людей неоднакового соціального походження. В даній площині справді мають місце відмінності у процесі формування знань і характері орієнтування індивідів в конкретних умовах, обумовлені рівнями професійної кваліфікації педагогічного складу, матеріально-технічної бази, методах і способах навчання та індивідуальними здібностями тих, хто навчається.

В основі соціальної взаємодії між тим, хто навчається, і тим, хто навчає, є певна усвідомлена дія. З боку того, хто навчається, – прагнення одержати необхідний для самореалізації обсяг знань, навичок і вмінь, що допоможе йому в його статусному становленні. З боку педагога – прагнення навчити учня засвоювати, систематизувати необхідні знання, сформуvати його світоглядні орієнтири. Результат такої взаємодії опосередкований якісними характеристиками керівника освітнього процесу.

Суспільні перетворення в Україні суттєво змінили портрет сучасного педагога. Низький матеріальний статус працівників освіти вплинув на відтік кадрів, пов'язаний як з переходом на іншу роботу, так і з тенденціями міграції з України. Викладання доволі часто будується з метою проведення додаткових позаурочних платних занять. Ускладнює кадрову проблему у сфері освіти й падіння престижу вчительської діяльності. Має місце деформація психологічного клімату в колективах учителів, викладачів вузів у бік його погіршення, негативної зміни ціннісних орієнтирів та загальної деморалізації [11]. Оцінка ролі вчителя у формуванні знань повинна бути виміряна обсягом створеної і накопиченої в суспільстві здатності до створення нових знань.

Головними завданнями освіти сьогодні є створення умов для ефективного управління процесом формування знань та створення основ для мотивації до навчання, за умов постійно змінного соціального середовища. Вимогою часу стає тьюторське супроводження процесом

освіти, функцією якого є координація процесу самоосвіти студентів та передача до свідку навчання. Питання виникає з приводу намірів перетворити сучасного викладача у тьютора. Адже це не взаємозамінні за функціями статуси. На наш погляд завдання вчителя полягає у подачі інформації, а завдання тьютора у перетворенні цієї інформації в знання, актуалізації можливостей учня, студента. Тьюторство є певним інститутом, який потребує відповідного механізму функціонування. За умов відсутності досвіду культури тьюторства в освіті України, питань постає більше ніж відповідей: і як це відобразиться на ефективності навчання студента, і як це відобразиться на формуванні знань, одержаних в такий спосіб?

Соціокультурна трансформація внесла корективи як в уявлення про загальні критерії об'єктивності в науці, так і сприяла формуванню відмінних критеріїв об'єктивності у різних галузях знання. Суперечності між теорією і практикою заклали основи для фальсифікації останньої. Ситуацію в освіті можна описати словами Ж.Бодріяра, що "ми живемо серед незліченних репродукцій ідеалів, фантазій, образів і мрій, оригінали яких залишилися позаду нас" [4, с.94].

Висновки. В сучасних умовах ринок і освіта постають у ролі ключових чинників інтелектуалізації та системних соціальних змін. Трансформація основних характеристик соціальної системи в Україні впливає на область знань. Зміст поняття «знання» сьогодні охоплює як спеціалізовані відомості у формі понять і суджень, так і результати практичного досвіду, традицій і правил. Невідповідності існуючих знань реальному стану речей у природі і суспільстві зумовлені суперечливістю і розірваністю соціокультурної реальності, в межах якої співіснують традиційні і новітні елементи, що доволі часто протистоять одні одним. Сучасна освіта відбиває всі перипетії суспільних перетворень в Україні і впливає на процес формування знань та культурного капіталу суспільства.

Література

1. Аристотель. Твори в 4 – х томах /Аристотель // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.books4all.com.ua > philosophy / textbook 6426.html>.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: Опыт социального прогнозирования / Д.Белл; [пер. с англ.] под ред. В.Л. Иноземцева. – Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: Academia, 2004. – 788 с.
3. Быченко Ю.Г. Социальный аспект человеческого капитала / Ю.Г. Быченко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www. journal.seun.ru/j2000_2r/Socio/ BichenkoUG.htm
4. Бодрияр Жан. Симулякри і симуляція / Пер. з фр. В.Ховхун. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2004.
5. Бурдые П. Формы капитала / П.Бурдые // Западная экономическая социология: Хрестоматия современной классики / Сост. и н.ред. В.В.Радаев. – М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2004. – С. 519-536.
6. Ведмедев М.М. Теоретичне мислення в умовах сучасного комунікативного середовища / М.М. Ведмедев // Філософія науки: традиції та інновації, 2009. – №9. – С.52-58.
7. Дракер П. Посткапіталістичне суспільство / П.Дракер // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bookbk.net>...piter-draker...postkapitalisticheskogo...>
8. Карацук М.Г. Освіта в суспільстві знань / М.Г. Карацук // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2010. – Вип.19. – С.297-309.
9. Катречко С.Л. Знание как сознательный феномен / С.Л. Катречко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.library.by>portalus /modules/ philosophy/ print.php?...>
10. Концепция «общества знания» в современной социальной теории: Сб. науч. Тр. / РАН.ИНИОН. Центр социал.науч. – информ. исслед. Отд. Социологии и социал. Психологи; Отв. Ред. Д.В. Ефременко. – М., 2010. – 234 с. – (Сер.: Теория и история социологии).
11. Кушерець В.І. Аналіз знання як стратегічного ресурсу трансформації суспільства (світоглядно – методологічний аспект) / В.І. Кушерець // [Електронний ресурс] – Режим: <http://www.lib.-ua-ru.net > diss/cont/29610.html>
12. Махлуп Ф. Производство и распространение знаний в США /Ф. Махлуп // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www. library.univ.kiev.ua >ukr/elcat/new/detail.php 3>
13. Ніколов П.О. Трансформація цілей навчання в інформаційному суспільстві / П.О. Ніколов // Культура України: зб. наук. пр. / Харківська державна академія культури. – Х. : ХДАК, 2011. – Вип. 33. – С. 154-162.
14. Пархоменко Т.С. Поп-освіта як елемент мас-культури / Т.С. Пархоменко // Вісник НТУУ «КПІ»: Філософія. Психологія. Педагогіка. 07/2010. – №3. – С.5054.
15. Сакун А.В. Освітній процес у параметрах «суспільства знань» / А.В. Сакун // Вісник ДНУЕТ, 2013. –

№2 (58). – С.167-176.

16. Сингаївська А.М. Новому суспільству – нові знання / А.М. Сингаївська // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Філософія. Психологія. Педагогіка : зб. наук. праць. – К.: Політехніка, 2008. – № 1 (22). – С. 68-74.
17. Штер Н. Мир из знания / Н.Штер // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.filosof.historic.ru> > books/item/f00/s00/z0000958/...

Galyna Petryshyn

Consideration as to the role of modern education in knowledge formation

The article is an attempt to find out the specifics of the formation of modern knowledge in Ukraine and to determine the role of education in semantic match knowledge of the sociocultural realities of society. The author emphasizes that the simultaneous coexistence of traditional and transitional elements, having a place in the educational system and socio-cultural realities in the Ukrainian society, led to the semantic side of modern knowledge.

Keywords: knowledge, social information, cultural capital, social value of knowledge, socio-cultural reality.

Надійшла до редакції 26.02.2015 р.